

acollida i acció
terapèutica

MEMÒRIA ANUAL 2021

INTRODUCCIÓ PRÈVIA

L'any 2021 ha vingut fortament marcat la situació de pandèmia, motiu pel qual la memòria d'aquest any no pot cenyir-se a les dades sense reflectir l'impacte de la Covid-19, que tant ens ha condicionat.

La pandèmia ha afectat la gestió operativa dels centres de tractament (amb les restriccions estipulades pel govern i amb la detecció de casos positius als centres, tant de persones residents com de l'equip de treball) i ha impactat especialment l'estat psicològic de les persones residents, que ja de per sí presenten major vulnerabilitat emocional i que han hagut de viure i aprendre a gestionar situacions intenses, traumàtiques, i estressants.

Agraïm els esforços que l'equip professional ha hagut de fer per acompanyar-les en aquest procés i ajudar-les en la gestió d'aquest impacte tant a nivell personal com de la dinàmica quotidiana dels centres. S'ha posat l'accent en oferir un ambient "segur" i potenciar el desenvolupament de respostes i comportaments resilents, com ara la comprensió, l'acceptació, el compromís i la solidaritat, per tal de recuperar la sensació de benestar i de projecció de futur. També s'ha lluitat molt fins aconseguir una ràpida vacunació massiva de residents i professionals, que finament va tenir lloc el mes de març.

Aquest 2021 també hem viscut fets greus i, per sort, inusuals: la pèrdua de dues residents dels pisos de l'Hospitalet. Aquestes vivències ens han fet reflexionar molt i han requerit tot un procés d'elaboració i de repensar la nostra tasca sense perdre l'ànim ni la confiança en els nostres projectes. Cal dir que hem rebut molt de suport i escalf del sector (professionals i administració).

Per l'altre costat, també hem tingut experiències molt positives i hem iniciat i col·laborat en nous projectes, com podreu veure al final de la memòria, a l'apartat d'Aspectes Rellevants.

PERSONAL

La plantilla de l'entitat durant l'any 2021 ha estat formada per un total de 34 persones contractades, un increment significatiu respecte als darrers anys ja que hem hagut de contractar personal per cobrir baixes i algunes vacants. La plantilla ha estat distribuïda de la següent manera:

	HOMES	DONES	PERSONES NO BINÀRIES
COMUNITAT TERAPÈUTICA	2	4	0
PISOS TERAPÈUTICS	4	10	0
CENTRE DIA	0	1	0
SAVA	0	1	0
P.I.T.D.	0	2	0
PROFESSIONALS ADCRITS A DIVERSOS PROGRAMES	2	8	0
TOTAL	8	26	0

També ha comptat amb la col·laboració de les 5 persones voluntàries, 3 homes i 4 dones, sobretot per tasques administratives doncs l'accés als centres ha quedat restringit als professionals, per limitar el flux de diferents persones i minimitzar l'exposició al risc de contagi i brots de covid dins els centres residencials.

Hem tingut 8 alumnes de pràctiques de diferents disciplines: educació social, integració social i psicologia, de 5 centres educatius diferents. Observem que cada any tenim més demanda d'alumnat de pràctiques. I també que augmenten els centres educatius i universitats amb les que col·laborem.

PROGRAMES DE L'ANY 2021

PROGRAMES RESIDENCIALS

Centres de caire residencial amb un programa de tractament psico-educatiu que posant èmfasi en el treball individual, intensiu, global i adaptat, partint del model d'intervenció basat en l'ACP, l'atenció centrada en la persona.

Als centres de tractament residencial, des de la seva particularitat de micro-societats, s'hi acaben reproduint models i comportaments individuals que posen de manifest les principals dificultats de cada persona, permetent una intervenció terapèutica i educativa des de diferents vessants. Aquesta simultaneïtat d'intervencions, dins un mateix marc global, d'evolució i de canvi personal, proporciona coherència i elements reals i compartits de treball, d'evolució i de canvi personal, i és la base del model comunitari d'intervenció característic dels centres residencials de tractament.

Son centres amb atenció professional continuada.

Un dels centres és específic per a homes, i un altre exclusiu per a dones. El fet separar les persones usuàries segons el seu sexe ens permet abordar el tractament incorporant la perspectiva de gènere i les especificitats de cada cas, amb grups de treball sobre dependència emocional, violència de gènere, etc.

COMUNITAT TERAPÈUTICA D'IGUALADA

En funcionament des de l'any 1986, està situada al medi urbà, al centre d'Igualada. Ofereix 10 places de tractament individualitzat a homes, subvencionades pel Departament de Drets Socials. Durant l'any 2021 ha atès a 24 persones.

PISOS TERAPÈUTICS I DE REINSERCIÓ

Quatre pisos situats a l'Hospitalet de Llobregat des de l'any 2002, amb una capacitat total de 18 places destinats exclusivament a dones finançades pel Departament de Drets Socials. Durant l'any 2021 s'ha atès a 41 persones.

PROGRAMES AMBULATORIS

CENTRE DE DIA

Situat al mateix edifici que els Pisos Terapèutics de l'Hospitalet de Llobregat, és un centre de tractament ambulatori diari obert de dilluns a divendres de 10 a 18h (amb opció de participar a les sortides lúdiques i culturals que s'organitzen caps de setmana i festius). Encaminat a consolidar l'abstinència i la readaptació al medi de persones que volen treballar la seva problemàtica d'addicció sense distanciar-se del seu entorn social i amb una capacitat registral de 20 places, 10 de les quals estan finançades pel departament de Drets Socials.

Durant l'any 2021 s'hi ha realitzat les següents activitats i tallers: manualitats, relaxació, dansa-moviment-teràpia, prevenció de recaigudes, violència de gènere, habilitats socials, dependència emocional, a part dels grups terapèutics i de la psicoteràpia individual setmanal.

Com a novetat, també s'ha impartit un nou taller com a experiència pilot a Catalunya: "Intervenció Cognitivo-Conductual per a Reduir la Violència de Parella en Dones Consumidores de Substàncies", col·laboració del Departament de Salut (Sub-Direcció General de Drogodependències), l'Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques (Grup de Recerca en Adiccions), i la Universitat de Columbia (Social Intervention Group). Ha estat un èxit i molt ben valorat per les usuàries, així que ha passat a formar part de les activitats del programa terapèutic.

PROGRAMA D'ATENCIÓ FAMILIAR:

Des dels serveis especialitzats es tendeix a posar el focus d'atenció i actuació vers la persona que manifesta el problema d'addicció, sense tenir en compte dos aspectes fonamentals: l'impacte que té a les persones del seu voltant, i com la dinàmica familiar ha pogut afavorir o actuar com a desencadenant de la problemàtica d'addicció. Sense ànim de jutjar, però si d'ajudar en la comprensió i la posada en escena d'aquests elements, treballar amb les famílies ens ajuda a millorar l'estratègia d'intervenció terapèutica de la persona, a prevenir la cristal·lització de dinàmiques destructives i a identificar les dificultats que està experimentant cada un dels seus membres. Les llargues trajectòries de consum va generant un empobriment i una pèrdua de les relacions familiars, i les famílies requereixen molt suport per a gestionar aquest fet.

Als **Grups per a Famílies**, que es desenvolupen quinzenalment a la seu social i són conduïts per una psicòloga i el director tècnic, hi ha participat un total de 19 familiars de 14 persones residents, i s'han fet 12 sessions grupals de 2 hores cada una.

Aquest any s'ha ampliat l'atenció familiar, gràcies a una petita subvenció del Dept. de Drets Socials, implementant el **Servei d'Acompanyament Familiar** dirigit a persones amb dinàmiques familiars més deteriorades i amb espais de treball d'intervenció individual. En aquest programa s'ha atès a un total de 25 familiars de 17 persones diferents (10 pares, 10 mares, 1 filla, 2 germanes, 2 parelles) de manera presencial o telefònica.

PSVA: PROGRAMA DE SUPORT A LA VIDA AUTÒNOMA

El programa es divideix en els eixos següents:

1. **Psicoteràpia individual:** dona continuïtat a la feina que s'ha anat fent des dels centres de tractament residencial, tot i que també està obert a persones que no han estat prèviament a programes de l'entitat i que requereixen un treball terapèutic per a poder superar la seva problemàtica addictiva. El servei es fa de manera setmanal des de la seua social, i durant el 2021 s'ha atès un total de 12 persones (7 dones, 5 homes)
2. **Grup d'Autoajuda:** té lloc quinzenalment a la seua social i reuneix a persones que, havent finalitzat un tractament residencial, necessiten un grup d'iguals on compartir les principals dificultats que van sorgint en el seu procés d'autonomia i reinserció. El grup és conduït per un educador. Durant l'any 2021 hi ha hagut un total de 17 sessions i hi ha participat 7 persones (6 dones, 1 home).
3. **Pis Autogestionat:** aquest servei, incorporació del 2021, sorgeix de la necessitat d'oferir un pas entre el tractament residencial i la plena autonomia, destinat a acollir a persones que no disposen d'un entorn que els ajudi en la reinserció social (persones sense llar, sense família en l'entorn, o que requereixen d'una separació efectiva de la dinàmica familiar, per exemple). Es tracta d'un pis adequat per a 3 places, totalment autogestionat, i amb visites diverses vegades a la setmana per a oferir suport, supervisar-ne el funcionament i ajudar en la resolució de

conflictives. Es complementa amb psicoteràpia individual setmanal i poden optar per acudir al Grup d'Autoajuda. Durant el 2021 hi han viscut 3 dones que han estat desenvolupant el seu projecte d'autonomia (una d'elles ja treballa, les altres dues estan estudiant).

SAVA: SERVEI D'ACOMPANYAMENT A LA VIDA AUTÒNOMA

Des de la seua social i amb els professionals intervenint directament en el medi, es presta suport psico-educatiu encaminat a ajudar a la persona en el desenvolupament en el seu propi medi d'una forma responsable, adaptativa i saludable, així com a la gestió la seua quotidianitat.

Per norma general, les persones que segueixen aquest programa són persones que han finalitzat el tractament residencial i sol·liciten un suport "in situ" en el moment del retorn al medi, tot i que també hi ha persones que demanen entrar en el programa per a evitar un ingrés residencial o un tractament diari al centre de dia, ja que les seves circumstàncies personals no els ho permeten, però són conscients de que requereixen d'un seguiment intens i especialitzat per ajudar-les a reordenar la seua vida i mantenir l'abstinència.

El SAVA és un servei de seguiment i tutoria des de la vessant educativa.

Aquest servei es pot ampliar amb uns serveis complementaris (a petició de la persona usuària i en funció de les seves necessitats), que són els que ja hem descrit anteriorment i que conformen el PSVA (Programa de Suport a la Vida Autònoma) .

PROGRAMA INDIVIDUAL DE TRACTAMENT DE LES DROGODEPENDÈNCIES (P.I.T.D.):

Programa que desenvolupem des de l'any 1991 i que consisteix en una intervenció professional de caire individual per als interns del Centre Penitenciari de Joves (homes d'entre 18 i 25 anys). Setmanalment s'atenen als 25 interns adscrits al programa per tal d'abordar la seva problemàtica addictiva, que gairebé sempre, ha anat lligada a la seva activitat delictiva.

És un programa d'especial importància ja que el focus d'intervenció és el de persones joves que estan internes al centre penitenciari i per tant, que es troben en un moment d'aturada important en el consum de tòxics, i que si aconseguixen reconduir la seva vida després d'aquesta situació especialment traumàtica, evitaran molts problemes en el futur.

Volem destacar la importància d'aquest programa, doncs representa un dels pocs espais d'intervenció individual del que disposen els

interns, aspecte que afavoreix la confiança i la comunicació (la majoria d'activitats del centre son de caire grupal i els propis codis penitenciaris sovint impedeixen l'expressió de les emocions i pensaments en els espais grupals).

També aquest programa s'ha vist afectat per la pandèmia (confinament de mòduls, impacte emocional en els interns,...) però tot i així, durant el 2021 hem atès un total de 54 interns, dels quals 6 han sol·licitat un seguiment terapèutic un cop assolit el 3er grau o la llibertat.

PROGRAMES DE PREVENCIÓ

PROGRAMA DE PREVENCIÓ ESCOLAR:

Durant l'any 2021 aquest programa s'ha vist afectat per la pandèmia i l'aturada de l'activitat presencial escolar, i no s'ha realitzat cap sessió.

BENEFICIARIS DELS PROGRAMES TERAPÈUTICS

PERSONES BENEFICIÀRIES DIRECTES - 2021	HOMES	DONES	PERS. NO BINÀRIES	TOTAL
COMUNITAT TERAPÈUTICA	24	0	0	24
PISOS TERAPEUTICS	0	41	0	41
CENTRE DIA	0	20	0	20
PAF - GRUPS DE FAMILIES	5	13	0	18
PAF - SERVEI D'ACOMPANYAMENT FAMILIAR	11	14	0	25
PSVA - PSICOTERÀPIA INDIVIDUAL	5	7	0	12
PSVA - GRUPS D'AUTO-AJUDA	1	6	0	7
PSVA - PIS AUTO-GESTIONAT	0	3	0	3
SERVEI D'ACOMPANYAMENT A LA VIDA AUTÒNOMA	12	10	0	22
PROG. INDIVIDUAL TRACTAMENT DROGODEPENDÈNCIA	54	0	0	54
TOTAL PERSONES ATESES	112	114	0	226

En tots els nostres serveis tenim els beneficiaris directes que són els que participen directament dels nostres programes, però també tenim els beneficiaris indirectes, que són, principalment, les persones del seu entorn immediat.

Es beneficien directament dels canvis de millora que es produeixen en la persona que està en tractament, però també perquè els oferim espais propis o compartits, per ajudar-los en la gestió de la relació amb la persona atesa.

Tampoc podem oblidar els beneficiaris subsidiaris com són el veïnat i la societat en general, perquè una persona en tractament és una persona que torna a ordenar la seva vida, adoptant una conducta respectuosa i adaptativa.

RESUM D'INGRESSOS I DESPESES PER PROGRAMA

ADMINISTRACIÓ FINANÇADORA	PROGRAMA	SUBVENCIÓ	APORTACIÓ USUARIS	TOTAL INGRESSOS	PERSONAL	RESTA DE DESPESES	TOTAL DESPESES	RESULTAT
DRETS SOCIALS	C.T.	222.293,00€	62.580,00€	284.873,00€	210.459,00€	71.810,00€	282.269,00€	2.604,00€
	PISOS	373.332,00€	83.579,00€	456.912,00€	358.226,00€	97.309,00€	455.535,00€	1.376,00€
	C.DIA	61.800,00€	5.950,00€	67.750,00€	36.771,00€	32.187,00€	68.958,00€	-1.208,00€
	SAVA	13.219,00€	0,00€	13.219,00€	14.041,00€	0,00€	14.041,00€	-822,00€
	P. ACOMP. FAMILIAR	2.774,00€	0,00€	2.774,00€	7.221,00€	0,00€	7.221,00€	-4.448,00€
	PSVA: PIS AUTOGESTIONAT	11.017,00€	5.500,00€	16.517,00€	14.131,00€	8.245,00€	22.376,00€	-5.858,00€
	XHIS: PISOS	8.100,00€	0,00€	8.100,00€	0,00€	8.179,00€	8.179,00€	-79,00€
DIPUTACIÓ DE BARCELONA	XHI: GRUP DEPENDÈNCIA EMOCIONAL	2.048,00€	0,00€	2.048,00€	2.560,00€	0,00€	2.560,00€	-512,00€
IGUALTAT I FEM. SALUT	VIOLÈNCIA MASCLISTA PITD	2.179,00€	0,00€	2.179,00€	5.818,00€	2.390,00€	8.208,00€	-6.029,00€
-	PSVA: PSICOTERÀPIA, GRUPS D'AUTOAJUDA	0,00€	12.250,00€	12.250,00€	10.049,00€	0,00€	10.049,00€	2.201,00€
-	ALTRES PROGRAMES*	0,00€	0,00€	14.888,00€	0,00€	0,00€	0	14.888,00€
TOTAL RESULTAT EXERCICI 2021		736.769,00€	169.859,00€	921.517,00€	705.508,00€	220.119,00€	925.627,00€	-4.110,5,00€

ALTRES ASPECTES RELLEVANTS

- S'accepta la **Declaració d'Utilitat Pública** de l'entitat en data 24/02/2021. És un fet molt important doncs pot incentivar els donatius a l'entitat, al augmentar els beneficis fiscals dels donants.
- Queda registrat el mes de març el nostre **Pla d'Igualtat de Gènere** (Codi Núm. 08100612112021) al REGCON (Registro y Depósito de Convenios Colectivos, Acuerdos Colectivos de Trabajo y Planes de Igualdad) través del Dept. de Treball, Afers Socials i Famílies (Actualment Departament de Drets Socials)
- Participació en el **projecte d'investigació** d'UNAD sobre la situació de les **persones amb addiccions a les presons espanyoles**, realitzant un total de 116 enquestes en 3 centres penitenciaris diferents.
- Participació en el projecte conjunt entre UNAD i l'entitat PLENA INCLUSIÓN per a elaborar un **projecte d'intervenció adaptat per a persones amb discapacitat intel·lectual i problemàtica d'addicció en centres penitenciaris**. Una de les nostres psicòlogues ha participat en el disseny del programa durant el segon semestre del 2021.
- S'obté una subvenció a del Fons del Pacte de l'Estat Contra la Violència de Gènere per a fer una formació interna. A través de l'entitat CONEXUS, especialista en violències masclistes i formació d'equips, s'ha fet una **formació en violència de gènere** amb 6 sessions, dues de conjuntes i dues específiques a l'equip que treballa amb dones, i a l'equip que treballa amb homes.
- Hem continuat amb la **implementació del sistema Teams de Microsoft** que ens permet millorar la gestió documental i la coordinació entre tots els professionals (reunions telemàtiques, xat segur, accés als diferents registres, etc). D'aquesta manera millorem la seguretat de les dades, i contribuïm a la sostenibilitat mediambiental, doncs eliminem al màxim l'ús de paper.
- Ampliació de les places registrals del Centre de Dia, de 10 a 20 places.

PLA DE TREBALL DEL 2022

D'acord amb el Pla Estratègic 2022-2026 de l'entitat, les principals línies d'actuació per l'any 2022 aniran encaminades cap a la millora de l'entitat en els següents aspectes:

- Finançament
- Reforçament com a entitat especialitzada
- Sistematització i anàlisi de dades
- Recerca noves instal·lacions o millora de les existents
- Pla de formació continua dels professionals
- Cohesió d'equip
- Compliment normatiu